

22.03.2018 р.

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВОДНИХ РЕСУРСІВ – 2018: «ПРИРОДА ДЛЯ ВОДИ»

Щорічно, 22 березня, міжнародною спільнотою відзначається Всесвітній день води, запроваджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №A/RES/47/193.

Цьогорічна тематика «Природа для води» (Природа на захисті водних ресурсів) присвячена пошуку орієнтованих на природу рішень (ОПР) у відповідь на виклики в галузі водних ресурсів, з якими ми стикаємося у XXI столітті. Інформаційна кампанія проводиться під гаслом «Відповідь підкаже природа» та спрямована на підвищення обізнаності про ОПР. Її основний посил полягає у тому, що орієнтовані на природу рішення, такі як висадка дерев для відродження лісів, возз'єднання річок з заплавами і відновлення водно-болотних угідь, є стійким і економічно ефективним способом відновлення балансу у водному циклі, пом'якшення наслідків зміни клімату, а також зміцнення здоров'я людини і покращення умов її життя.

Використовуючи ОПР для сприяння задоволенню потреб у водних ресурсах постійно зростаючої чисельності населення, ми будемо сприяти створенню економіки замкнутого циклу, одночасно допомагаючи захищати природне середовище і зменшувати забруднення, що представляє собою ключові завдання у сфері сталого розвитку, які зобов'язують світову спільноту прийняти на себе зобов'язання щодо забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх до 2030 року.

Попит на водні ресурси:

- 2,1 мільярда людей наразі не мають доступу до послуг водопостачання, організованого з дотриманням вимог безпеки;
- до 2050 року населення планети збільшиться, відповідно до оцінок, на 2 мільярди людей, а попит в деяких країнах світу на водні ресурси може вирости майже на 30% в порівнянні із сьогоднішнім;
- в даний час на сільське господарство припадає 70% загальносвітового споживання водних ресурсів, головним чином для зрошення, а в густонаселених регіонах, що зазнають гострий брак водних ресурсів, цей показник ще вище. На промисловість припадає 20% від загального обсягу споживання водних ресурсів, причому провідні позиції займають енергетичний і виробничий сектори.

Решта 10% припадають на цілі внутрішнього споживання, а обсяг водних ресурсів, що задовольняє питні потреби, становить менше 1%.

Доступність водних ресурсів:

- сьогодні близько 1,9 мільярда людей проживають в регіонах, де існує ймовірність виникнення гострого дефіциту водних ресурсів. До 2050 року цей показник може вирости приблизно до 3 мільярдів чоловік.

Якість водних ресурсів:

- згідно з оцінками, 1,8 мільярда людей використовують джерела питної води без будь-якого поліпшення її якості, що не гарантує захисту від забруднення людськими фекаліями;
- у світовому масштабі, 80% стічних вод, що утворюються в результаті життєдіяльності людства, потрапляють назад у навколишнє середовище без очистки або повторного використання.

Клімат і навколишнє середовище:

- згідно з прогнозами, число людей, яким загрожують паводки, зростає з теперішніх 1,2 мільярда чол. майже до 1,6 мільярда людей у 2050 році, що становить майже 20% світового населення;
- сьогодні близько 1,8 мільярда чоловік страждають від деградації земель і їх опустелення, приблизно 65% лісових масивів знаходяться у деградованому стані;
- згідно з оцінками, з 1900 року через людську діяльність було втрачено 64-71% природних водно-болотних угідь;
- щороку ерозія орних земель викликає зміщення від 25 до 40 мільярдів тонн верхнього шару ґрунту, через що значно знижується врожайність сільськогосподарських культур, а також здатність

ґрунту регулювати надходження води, вуглецю і поживних речовин. Стік, який містить велику кількість азоту і фосфору, також є однією з основних причин забруднення води.

У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ СУТЬ РІШЕНЬ, ОРІЄНТОВАНИХ НА ПРИРОДУ?

Відновлення лісів, пасовищ і природних водно-болотних угідь, возз'єднання річок з заплавами, створення рослинних бар'єрів уздовж водотоків – все це приклади рішень, орієнтованих на природу (ОПР), які допомагають управляти доступністю і якістю водних ресурсів. Більшість ОПР, у тому числі реалізовані в міських умовах, полягають в управлінні рослинністю, ґрунтами і/або водно-болотними угіддями, включаючи річки й озера. ОПР не є панацеєю від гострих проблем, які стосуються водних ресурсів і з якими ми стикаємося зі зростанням світового населення, проте вони можуть служити новаторськими і економічними можливостями, які доповнюють слабозвинену або старіючу інфраструктуру водних ресурсів, наприклад:

- доступність водних ресурсів та водопостачання: природні водно-болотні угіддя, а також поповнення запасів ґрунтової вологи або ґрунтових вод можуть виявитися більш стійким і економічно ефективним способом збереження водних ресурсів, ніж такі елементи «сірої інфраструктури», як дамби;

- якість водних ресурсів: масштаби забруднення, обумовленого сільськогосподарською діяльністю, можна різко скоротити за допомогою таких ОПР, як ґрунтозахисне землеробство, яке захищає ґрунт від ерозії або передбачає створення захисних зон в приріччі, а саме висаджування уздовж водотоків місцевих видів дерев і чагарників;

- управління ризиками: наслідки зміни клімату, такі як часті екстремальні паводки, можна пом'якшити за допомогою низки ОПР, таких як створення захисних зон в приріччі або з'єднання річок з заплавами.

За допомогою ОПР можливо створювати так звані «зелені» інфраструктури, що представляють собою природні або напівприродні системи, які приносять нам рівнозначну або схожу вигоду, що і традиційна, побудована людиною «сіра» інфраструктура.

ОПР часто супроводжуються вигодою, яка виходить за рамки послуг, пов'язаних з водними ресурсами. Наприклад, штучні водно-болотні угіддя, що використовуються для очищення стічних вод, можуть служити джерелом біомаси для виробництва енергії, збільшувати біорізноманіття, формувати рекреаційний простір і забезпечувати пов'язану з ним зайнятість.